

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0359/2013

23.10.2013

SOOVITUS

Nõukogu otsuse eelnõu, mis käsitleb rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendava tulirelvade, nende osade, lisaseadiste ja laskemoona ebaseaduslikku valmistamist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist tõkestava protokolliga Euroopa Liidu nimel sõlmimist
(12324/2013 – C7-0379/2013 – 2013/0083(NLE))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Véronique Mathieu Houillon

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI	6
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	9

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

**mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu, mis käsitleb rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendava tulirelvade, nende osade, lisaseadiste ja laskemoona ebaseaduslikku valmistamist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist tõkestava protokolliga Euroopa Liidu nimel sõlmimist
(12324/2013 – C7-0379/2013 – 2013/0083(NLE))**

(Seadusandlik erimenetlus – nõusolek)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (12324/2013),
 - võttes arvesse rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendavat tulirelvade, nende osade, lisaseadiste ja laskemoona ebaseaduslikku valmistamist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist tõkestavat protokolliga, mille ÜRO Peaassamblee võttis vastu 31. mail 2001,
 - võttes arvesse taotlust nõusoleku saamiseks, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 114, lõikele 1, artiklile 207 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C7-0379/2013),
 - võttes arvesse Stockholmi programmi ja selle rakendamise tegevuskava¹,
 - võttes arvesse oma 12. septembri 2013. aasta resolutsioon ELi sisejulgeoleku strateegia rakendamise teise aruande kohta²,
 - võttes arvesse oma 11. juuni 2013. aasta resolutsiooni organiseeritud kuritegevuse, korrupsiooni ja rahapesu kohta ning soovituste kohta meetmete võtmiseks ja algatuste tegemiseks (lõpparuanne)³,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 81 ja artikli 90 lõiget 7,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni soovitust (A7-0359/2013),
1. annab nõusoleku protokolliga sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Europolile ja Eurojustile.

¹ (COM(2010)0171)

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA-PROV(2013)0384.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0245.

SELETUSKIRI

15. novembril 2000. aastal vastu võetud rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ÜRO konventsioon on esimene ülemaailmne vahend rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse ja tulirelvade kauplemise vastu võitlemiseks. Konventsiooni täiendavad kolm protokoll, millega nähakse ette erimeetmed konkreetsete kuritegude vastu võitlemiseks. Protokollid hõlmavad vastavalt inimkaubandust, välismaalase ebaseaduslikku üle riigipiiri toimetamist ning tulirelvade ebaseaduslikku valmistamist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist. Euroopa Ühendus allkirjastas konventsiooni ning välismaalase ebaseaduslikku üle riigipiiri toimetamist ja inimkaubandust tõkestavad protokollid 12. detsembril 2000 ning tulirelvade ebaseaduslikku valmistamist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist käsitleva protokollid 16. jaanuaril 2002.

Liit andis 2004. aasta aprillis heakskiidu konventsiooni sõlmimiseks ning kiitis 2006. aasta juulis heaks välismaalase ebaseaduslikku üle piiri toimetamist ja inimkaubandust käsitlevate protokollide sõlmimise. Tulirelvade ebaseaduslikku valmistamist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist käsitlev protokoll allkirjastati küll 16. jaanuaril 2002, ent protokollid sõlmimine lükati edasi, kuni ELi õigusaktid on vastavusse viidud.

Kuna Euroopa Liit oli sellise kohustuse võtnud, kohandas ta õigusakte tulirelvade registri pidamise, märgistamise, kasutuskõlbmatuks muutmise, ekspordi, impordi ja transiidi litsentsimis- või loasüsteemidele esitatavate nõuete, ekspordikohtades kontrolli tugevdamise ja vahendamistegevuse osas.

Pärast seda, kui komisjon avaldas 2005. aastal teatise meetmetest lõhkeainete, detonaatorite, pommide valmistamiseks vajalike seadmete ja tulirelvade julgeoleku tõhustamiseks, reformiti ELi õigusakte. Nõukogu 12.–13. juuni 2007. aasta soovitusega (kuritegudega seotud kinnipeetud või leitud tulirelvade tarnekanaleid uurivate politseiasutuste poolt tehtavate piiriüleste päringute korral liikmesriikides kasutatava standardprotseduuri kohta) parandati uurimistööd ja õiguskaitsealast koostööd. Direktiiviga 2008/51/EÜ muudeti direktiivi 91/477/EMÜ relvade omandamise ja valduse kontrolli kohta, et lisada sellesse ELi piires toimuvat relvade vedu käsitlevad uued sätted kooskõlas ÜRO tulirelvade protokolliga. Määrusega (EL) nr 258/2012, millega rakendatakse ÜRO tulirelvade protokollid artiklit 10, kehtestati tulirelvade, nende osade, lisaseadiste ja laskemoona ekspordilubade andmise menetlus ning impordi ja transiiti käsitlevad meetmed.

Olemasolevate instrumentide reformimise ja uute õigusaktide vastuvõtmise tulemusena võib Euroopa Liit nüüd ratifitseerida tulirelvade, nende osade, lisaseadiste ja laskemoona ebaseaduslikku valmistamist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist tõkestava protokollid.

Tulirelvade ebaseaduslikku valmistamist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist tõkestav protokoll

Neli liikmesriiki ei ole praeguse seisuga protokollid allkirjastanud ega sellega ühinenud, 18 ELi liikmesriiki on protokollid allkirjastanud ja 16 liikmesriiki on protokolliosalised. Sellest hetkest, kui Euroopa Liit protokollid ratifitseerib, muutuvad protokollid sätteid kõikide liikmesriikide jaoks ELi pädevuse ulatuses õiguslikult siduvaks.

Protokolli eesmärk on tulirelvade, nende osade, lisaseadiste ja laskemoona ebaseaduslikku valmistamist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist tõkestada ning selle vastu võidelda ja see likvideerida.

Protokollis soovitatakse ette näha karistused tulirelvade, nende osade, lisaseadiste ja laskemoona ebaseadusliku valmistamise ja nendega ebaseadusliku kauplemise ning tulirelvade märgistuse võltsimise või kustutamise, samuti sellise rikkumise toimepanemise katse või rikkumisele kaasaaitamise eest, lähtudes seejuures protokolliosaliste õigustraditsioonidest.

Protokollis nähakse ette meetmed selliste tulirelvade konfiskeerimiseks, mis on ebaseaduslikult valmistatud ja millega kaubeldakse ebaseaduslikult, ning meetmed kahjutustatud tulirelvade laskekõlblikuks muutmise tõkestamiseks.

Protokolliosalised peavad tagama tulirelvade märgistamise valmistamisel, importimisel ja vedamisel, et oleks võimalik tuvastada tootja, tootjariik ja impordiaasta.

Samuti kohustuvad protokolliosalised säilitama vähemalt kümne aasta jooksul teavet, mida on vaja tulirelvade jälgimiseks ja kindlakstegemiseks.

Protokollis kutsutakse osalisriike üles võtma kasutusele tõhus ja ühtlustatud ekspordi- ja impordilitsentside ja -lubade süsteem ning meetmed tulirelvade veo rahvusvahelise transiidi ning ekspordikontrolli, ekspordikohtades toimuva kontrolli ja piirikontrolli tugevdamise kohta.

Protokollis ergutatakse osalisriikide vahelist teabevahetust ühtse kontaktpunkti kaudu, et suurendada riikide võimet tõkestada, avastada ja uurida ebaseaduslikku tulirelvadega kauplemist.

Raportööri märkused

Tulirelvade ning nende osade, lisaseadiste ja laskemoonaga ebaseaduslikust kauplemisest saavad kasu ka kuritegelikud rühmitused ja terroristid, kellele see on täiendavaks sissetulekuallikaks ja kelle destruktiivne potentsiaal seeläbi suureneb.

Haagi programmi rakendamist käsitlevas nõukogu ja komisjoni tegevuskavas tehti ettepanek sõlmida Euroopa Ühenduse nimel ÜRO tulirelvade protokoll.

Stockholmi programmis korraldati nõudmist, et liit toetaks ka edaspidi rahvusvaheliste, eelkõige ÜRO välja töötatud konventsioonide ja nende protokollide ratifitseerimist, ning märgiti, et ebaseaduslik tulirelvadega kauplemine on Euroopa Liidu sisejulgeolekut ohustav ebaseaduslik tegevus, millega tuleb tegeleda esmajärjekorras. Raportöör tunneb heameelt asjaolu üle, et seda on ühe prioriteedina nimetatud ka Euroopa Liidu sisejulgeoleku strateegias ja organiseeritud kuritegevuse vastast võitlust käsitlevates nõukogu 7. juuni 2013. aasta järeldustes.

Europol on alati väga tähelepanelikult jälginud sellise kuritegevuse arengut ja nimetatud ameti

analüüsid võimaldavad anda hinnangu ebaseadusliku tulirelvadega kauplemise ulatuse kohta Euroopas. Europoli seire-, analüüsi- ja teavitamisrühma (SCAN) mitmes teates on juba liikmesriikide tähelepanu juhitud ebaseadusliku tulirelvadega kauplemise ulatusele ja sellega seonduvatele ohtudele. 2010. aastal avaldati teade ebaseadusliku rasketulirelvadega kauplemise ja nende leviku kohta Euroopa Liidus ning 2012. aastal varajase hoiatamise lühiaruanne „Kalašnikovid: ebaseaduslik tootmine, turustamine ja kasutamine Euroopas”. Europoli 2013. aastal teostatud organiseeritud raske kuritegevusega kaasnevaid ohte käsitlevas analüüsis (SOCTA) märgiti, et kuritegelike rühmituste jaoks on relvakaubandus sissetulekuallikas: 18 riigis tuvastati 39 relvakaubandusega tegelevat kuritegelikku rühmitust, kellele relvakaubandus on kas põhitegevus (25 rühmituse puhul) või lisategevus (14 rühmituse puhul).

Protokoll võimaldab paremini tõkestada ebaseaduslikku tulirelvadega kauplemist ja selle vastu tõhusamalt võidelda, tagades tulirelvade märgistuse ning impordi- ja ekspordilubade parema kontrolli, samuti protokollisaliste tihedama koostöö ja teabevahetuse.

Eeskätt rõhutab raportöör, kui oluline on tagada protokollis artiklis 12 sätestatud teabevahetus: kuritegevus ei tunne piire ja ebaseadusliku kauplemise vormide, nt ebaseadusliku relvakaubanduse vastu võitlemine on tõhus vaid siis, kui liikmesriigid teevad omavahel tihedamat koostööd kui kuritegelikud võrgustikud. Oluline on vahetada teavet kuritegelike rühmituste, nende kasutatavate meetodite, vahendite ja kaubateede, ebaseaduslike tulirelvade, volitatud tootjate, kaupmeeste, importijate ja eksportijate ning ebaseadusliku valmistamise ja kauplemise vastase võitlusega seotud parimate tavade kohta. Olemas on suur hulk kontrollivahendeid, nagu märgistus ning ekspordi- ja impordilubade ja -litsentside süsteem, ent sellised süsteemid on tõeliselt tõhusad vaid juhul, kui teavet edastatakse ja jagatakse. Seetõttu kutsub raportöör liikmesriike tungivalt üles tihendama teabevahetust Europoli infosüsteemi EIS kaudu, mis võimaldab säilitada, jagada ja kontrollida ligikaudu 20 andmekogumit, sh ebaseaduslikku tulirelvadega kauplemist käsitlevaid andmeid. Raportöör tunneb muu hulgas heameelt selle üle, et Europolis luuakse ebaseadusliku tulirelvade kauplemise probleemistikuga tegelev teabekeskus, mille eesmärk on anda strateegilist ja operatiivabi käimasolevate uurimiste teostamiseks.

Niiviisi on protokolliga võimalik suurendada Euroopa kodanike julgeolekut, kahjustamata seejuures seaduslike tulirelvade kasutajate õigusi.

Kõike seda arvesse võttes soovib raportöör tungivalt protokollis ratifitseerida.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	17.10.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 40 -: 1 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jan Philipp Albrecht, Edit Bauer, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Philip Claeys, Carlos Coelho, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Ioan Enciu, Monika Flašíková Beňová, Hélène Flautre, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Monica Luisa Macovei, Svetoslav Hristov Malinov, Véronique Mathieu Houillon, Anthea McIntyre, Roberta Metsola, Claude Moraes, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Rui Tavares, Wim van de Camp, Josef Weidenholzer, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Alexander Alvaro, Ana Gomes, Stanimir Ilchev, Marian-Jean Marinescu, Andrés Perelló Rodríguez, Marie-Christine Vergiat